

UMEÅ UNIVERSITET

Tid

Onsdagen den 15 mars 2017, kl. 10.30-13.20, inklusive paus.

Plats

Professorn, plan 8 universitetsförvaltningen.

Närvarande

Ulrika Haake, dekan, docent, pedagogik ordf.
Mikael Wiberg, prodekan, professor, informatik
Elina Bjurbäck, studentombud
Niklas Eklund, docent, statsvetenskap
Sofia Isberg, universitetslektor, Handelshögskolan
Cynthia Kite, marknadsanalytiker, FD, Polarbröd
Ruth Mannelqvist, professor, juridiska inst.
Urban Markström, professor, socialt arbete
Steven Nordin, professor, psykologi
Anna Renström, doktorand, pedagogik
Lovisa Svensson, studentombud

Övriga närvarande

Nils Eriksson, utbildningsledare närvarande t.o.m. § 51
Per Höglund, kanslichef
Åsa P Isaksson, fakultetssamordnare sekr.
Thomas Pettersson, fakultetssamordnare, docent
Monica Sundén, personalsekreterare
Magnus Wikström, vicedekan, professor, Handelshögskolan

Anmäلت förhinder

Ingeborg Waernbaum, docent, Handelshögskolan

Ärende

45. a) Utseende av justeringsperson att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll

b) Fastställande av föredragningslistan.

Beslut eller annan åtgärd

Fakultetsnämnden beslutar

- att uppdra åt professor Urban Markström att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

Fakultetsnämnden beslutar

- att med tillägg av § 55 (Hedersdoktor 2017 – Utseende av beredningsgrupp) fastställa det utsända förslaget till föredragningslista.

Anmälningsärenden

46. Anmälan av protokoll från sammanträdet 2017-02-01. Ad acta.
Bilaga § 46.

UMEÅ UNIVERSITET

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

47. Anmälan av

a) beslut fattade vid dekanens
beslutsmöte.

Ad acta.
Bilaga § 47 A:1-2.

b) beslut fattade av forskningskommittén.

Vicedekan Magnus Wikström och forskningssamordnare Thomas Pettersson informerar om

- forskningskommitténs beredning av ansökningar till Wallenbergstiftelserna.
- doktorandernas önskemål om att få information om doktorandkurser vid institutioner/enheter.

För övrigt läggs protokollet ad acta
Bilaga § 47 B.

c) beslut fattade av utbildningskommittén.

Ad acta.
Bilaga § 47 C: 1-2.

d) beslut fattade av programråden.

- Dietistprogrammet, 2016-09-19
- Kostvetarprogrammet, 2016-09-20
- Psykologprogrammen, 2016-10-03
- Politices kandidatprogrammet, 2016-10-12
- Programmet för internationell kris- och konflikthantering, 2016-10-27
- Psykologprogrammen, 2016-11-07
- Masterprogrammet i ledarskap och organisation, 2016-11-09
- Dietistprogrammet, 2016-11-21
- Psykologprogrammen, 2016-12-12
- Vårdadministrativa programmet, 2016-06-14
- Socionomprogrammen, 2016-09-14
- Gastronomiprogrammet, 2016-09-12
- Juristprogrammet och magisterprogrammet i arbetsrätt, 2016-09-26
- Vårdadministrativa programmet, 2016-10-12
- Vårdadministrativa programmet, 2016-11-16
- Socionomprogrammen, 2016-11-28
- Juristprogrammet och magisterprogrammet i arbetsrätt, 2016-11-16

UMEÅ UNIVERSITET

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

- 47 d) beslut fattade av programråden, forts.
- Gastronomiprogrammet, 2016-11-23
 - Personalvetarprogrammet, 2016-09-30
 - Sociologiprogrammet, 2016-09-19
 - Samhällsvetarprogrammet, 2016-09-23
 - Kandidatprogram i kognitionsvetenskap, 2016-09-22
 - Masterprogram i kognitionsvetenskap, 2016-09-22
 - Kandidatprogram i kognitionsvetenskap, 2016-10-18
 - Masterprogrammet i ledarskap och organisation, 2016-12-14
 - Psykologprogrammen, 2017-01-30
 - Vårdadministrativa programmet, 2017-01-14
 - Sociologiprogrammet, 2016-12-12
 - Sociologiprogrammet, 2017-02-13
 - Kandidatprogram i kognitionsvetenskap, 2016-11-22
 - Masterprogram i kognitionsvetenskap, 2016-11-22
 - Kandidatprogram i kognitionsvetenskap, 2017-01-17
 - Masterprogram i kognitionsvetenskap, 2017-01-17
 - Ad acta.
Bilaga § 47 D: 1-33.
- e) beslut fattade av styrelsen för Idrottshögskolan.
- Ad acta.
Bilaga § 47 E.
- f) ärenden behandlade vid informationsmöte för fakultetsnämnd och prefekter/föreståndare 2017-03-15.
- Ad acta.
Bilaga § 47 F.
48. Anmälan av disputationsprov för doktors-examen och försvar av licentiatuppsats.
- Ad acta.
Bilaga § 48.

Information/diskussion

49. Budget för 2017
- Institutioner/enheter vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten
- Föredragande: Kanslichef Per Höglund.
Per Höglund informerar om de budgetar som institutioner och enheter vid fakulteten har fastställt för 2017. Sammantaget förväntas intäkterna uppgå till över 1 000 000 000 kronor. Bilaga § 49.

UMEÅ UNIVERSITET

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

Beslut

50. Verksamhetsberättelse 2016.
- Samhällsvetenskapliga fakulteten (inklusive analys av resultat och bedömningar av måluppfyllelse), dnr FS 1.3.3-460-17.
 - Institutioner/enheter (information)

Föredragande: Dekan Ulrika Haake, prodekan Mikael Wiberg, vicedekan Magnus Wikström och kanslichef Per Höglund.

Ulrika Haake informerar kortfattat om verksamhetsberättelsen för 2016 samt om dess uppläggning och innehåll. I jämförelse med de senare årens verksamhetsberättelser är denna mer omfattande och utförlig vad gäller beskrivande text samt tabeller och diagram.

Ulrika Haake, Mikael Wiberg, Magnus Wikström och Per Höglund går igenom förslag till analys av resultat och bedömningar av måluppfyllelse avseende föregående år.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet. Ett tillägg till beskrivningen om doktorander i samverkan föreslås (delmål 3.10) samt en justering av bedömningen av delmål 4.6 vad gäller förändringen av måluppfyllelse i jämförelse med föregående år.

Fakultetsnämnden beslutar

- att, med de vid mötet föreslagna ändringarna, fastställa förslaget till Verksamhetsberättelse 2016 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten, bilaga § 50 A.

I samband med detta ärende anmäls Verksamhetsberättelse 2016 – Institutioner/enheter vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, bilaga § 50 B.

51. Samhällsvetenskapliga fakultetens bokslut för 2016, dnr FS 1.3.2-461-17.

Föredragande: Kanslichef Per Höglund.

Kanslichef Per Höglund redovisar fakultetens bokslut för 2016 och konstaterar att utfallet i stort sett blev i enlighet med budget.

Fakultetsnämnden beslutar

- att fastställa Samhällsvetenskapliga fakultetens bokslut för 2016 i enlighet med bilaga § 51.

UMEÅ UNIVERSITET

Ärende

52. Professorsutrymmen 2018-2019 vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS 1.3.2-1983-16.

Beslut eller annan åtgärd

Föredragande: Vicedekan Magnus Wikström och dekan Ulrika Haake.

Magnus Wikström ger en bakgrund till ärendet samt sammanfattar de diskussioner som fördes i ärendet vid förra mötet.

Magnus Wikström redovisar vidare

- förslag till generella villkor för professorsutrymmen
- förslag till antal professorsutrymmen att fördela
- förslag till fördelning av professorsutrymmen för utlysning under 2017 och med tillsättning under 2018 samt
- förslag till ställningstagande till en inkommen ansökan om befordran till professor.

Ulrika Haake informerar att en skrivelse inkommit från Handelshögskolan med information om förändrat läge vid högskolan sedan den ursprungliga ansökan inlämnades. Skrivelsen har distribuerats till nämndens ledamöter inför mötet.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Fakultetsnämnden beslutar

- i enlighet med vad som framgår av bilaga § 52: Professorsutrymmen vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten 2017 (finansiering 2018).

53. Revidering av Regler för utbildning på forskarnivå vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS

Föredragande: Fakultetssamordnare Thomas Pettersson.

Thomas Pettersson redovisar ett förslag till revidering av Regler för utbildning på forskarnivå vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet. Några smärre förändringar föreslås, däribland dokumentets rubricering.

UMEÅ UNIVERSITET

Ärende

53. Revidering av Regler för utbildning på forskarnivå vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS, forts

54. Revidering av allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå i

- a) Sociologi, dnr FS 4.1.4-462-17.
- b) Biblioteks- och informationsvetenskap, dnr FS 4.1.4-463-17.

55. Hedersdoktor 2017.
- Utseende av beredningsgrupp.

Justeras:

Ulrika Haake

Urban Markström

Beslut eller annan åtgärd

Fakultetsnämnden beslutar

- att uppdra åt berörda handläggare vid Kansliet för samhällsvetenskap att ge dokumentet en lämplig rubricering samt
- att för övrigt fastställa förslaget till revidering med beaktande av de smärre justeringar som framförts vid dagens möte, bilaga § 53.

Föredragande: Fakultetssamordnare Thomas Pettersson.

Thomas Pettersson redovisar förslag till revidering av de allmänna studieplanerna för forskarutbildning i sociologi och biblioteks- och informationsvetenskap.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Fakultetsnämnden beslutar

- att fastställa förslagen till revidering av de allmänna studieplanerna för utbildning på forskarnivå i sociologi och biblioteks- och informationsvetenskap i enlighet med bilaga § 54 A-B.

Föredragande: Dekan Ulrika Haake.

Fakultetsnämnden beslutar

- att utse dekan Ulrika Haake, universitetslektor Sofia Isberg och professor Urban Markström till ledamöter i beredningsgruppen för utseende av hedersdoktor 2017, samt
- att utse prodekan Mikael Wäberg till suppleant i beredningsgruppen.

Vid protokollet:

Åsa P Isaksson

Professorsutrymmen vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten: Beslut 2017 med finansiering 2018

Bakgrund

Samhällsvetenskapliga fakulteten har att som tidigare år behandla institutionernas önskemål om att få utlysa professorsanställningar. Samtliga prefekter och föreståndare vid samhällsvetenskaplig fakultet ombads att senast 31 december 2016 inkomma till fakulteten med en ansökan om behovet av professorer för verksamhetsåren 2018 och 2019.

Parallellt med ovanstående process ges möjlighet för personer som önskade bli prövade för befordran till professor i enlighet med fakultetens handläggningsordning för befordran till professor (Dnr 300-2990-12) att lämna in en ansökan till registrator. Då rektor behandlar ansökning om att få prövas för befordran ska ansökan bedömas utifrån verksamhetens behov och förutsättningar för såväl institution som fakultet.

Ekonomisk ram

Mot bakgrund av frigjorda ekonomiska utrymmen i form av pensionsavgångar och tjänstledigheter räknar fakultetsledningen med att fakulteten kan spendera ca 2,5 miljoner kronor på nya professorsanställningar under 2018, vilket innebär fem utrymmen. Dessa ska utlysas senast ht 2017.

Inkomna önskemål

Sammanlagt har 13 institutioner/enheter inkommit med önskemål om ca 25 utrymmen avseende 2018 och 2019. Av dessa avser 13 stycken 2018. När det gäller befordran till professor hade en sådan ansökan om prövning lämnats in vid ansökningstiden utgång; docent Ulf Lundström, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap.

Kriterier

Under tidigare år har följande kriterier legat till grund för fördelningen av lediga utrymmen mellan institutioner/ämnen (utan inbördes rangordning):

- **Jämställdhet**
Fakulteten som helhet respektive institutionens professorer.
- **Strategiska områden/Starka områden**
Rör både nuvarande starka områden och fakultetens behov av att satsa på nya områden, komplettera eller förstärka forskningsområden eller ämnen.
- **Forskningsanknytning av undervisning**
Avser både undervisning på grundnivå och avancerad nivå liksom utbildning på forskarnivå.
- **"Lägsta professorsnivå"**
Finns det en "skamgräns" på hur många professorer det bör finnas i det enskilda ämnet? Målsättningen är att inget forskarutbildningsämne ska vara professorslöst och att alla institutioner bör ha minst två professorer.

Fakultetsnämndens möte den 1 februari 2017

Vid fakultetsnämndens sammanträden den 1 februari diskuterades professorsutrymmen inför kommande år. De underlag som givits in presenterades liksom de kriterier som tillämpats. Av fakultetsnämndens diskussion framgick att de olika kriterierna som tillämpats i stort sett är bra, men att det också finns problem. Exempelvis framfördes synpunkten om starka områden i sig kan utgöra ett kriterium och om inte svaga områden likväl kan utgöra ett kriterium. Likaledes diskuterades hur man ska se på jämställdhetskriteriet. Eftersom tilldelning normalt sker med villkor att anställning ska utlysas är det svårt att påverka jämställdheten. En öppning mot fler befordringar diskuterades. När det gäller lägsta professorsnivå, forskningsanknytning, samt strategiska områden förekom inga egentliga invändningar. Man kan dock konstatera att det, liksom för tidigare år, inte finns någon aktuell prioriteringslista över strategiskt viktiga områden inom fakulteten.

Överväganden

Fakultetsledningen har med anledning av de inkomna underlagen och diskussionen vid nämndssammanträdet i februari diskuterat utrymmen inför 2018. Särskild hänsyn bör tas till områden där det idag saknas professorer eller där forskningsanknytning till utbildning riskerar att bli undermålig. Efter en genomgång av de äskanden som inkommit konstateras att det är sex äskanden som kan prioriteras; det är professorer inom Beteendevetenskapliga mätningar, Psykologi med inriktning mot klinisk psykologi, Kostvetenskap, Företagsekonomi med inriktning mot marknadsföring¹, Specialpedagogik, och Utbildningsledarskap.

Beslut

Fakultetsnämnden beslutar

- att fastställa att allokerade professorsutrymmen ska resultera i utlysta professorsanställningar inom det kalenderår då beslutet har fattats
- att möjligheten att lysa ut professorsanställningar senare än det kalenderår då det beviljades inte kommer att medges
- att fastställa att för året 2018 avsätts fakultetsmedel motsvarande sex professorsutrymmen
- att föreslå rektor att avslå Ulf Lundströms ansökan om prövning för befordran med hänvisning till fakultetens tillgängliga resurser och prioriteringar
- att för utlysning år 2017 med finansiering från 2018 fördela professorsutrymmena enligt följande:
 - Beteendevetenskapliga mätningar (Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap)
 - Psykologi med inriktning mot klinisk psykologi (Institutionen för psykologi)
 - Företagsekonomi med inriktning mot marknadsföring alternativt redovisning (Handelshögskolan fattar beslut om professurens inriktning)
 - Pedagogik med inriktning mot specialpedagogik (Pedagogiska institutionen)
 - Utbildningsledarskap (Statsvetenskapliga institutionen)
 - Kostvetenskap (Institutionen för kostvetenskap)

¹ Inför fakultetsnämndens beslut i ärendet inlämnades en uppdaterad lägesbeskrivning avseende kompetensförsörjningsläget inom företagsekonomis olika inriktningar. Sedan den ursprungliga ansökan skickades in har kompetensförsörjningen inom redovisning blivit allt mer ansträngd och detta särskilt i relation till den ackrediteringsprocess (AACSB) som Handelshögskolan är i slutfasen av.

Utbildning på forskarnivå vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten

(Detta dokument ersätter Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr 500-1139-12)

Dokument som reglerar forskarutbildning vid Umeå universitet:

- Regler för utbildning på forskarnivå
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå
- Kvalitetssystem för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet
- Handläggningsordning för dokumentation av uppgifter i LADOK på forskarnivå vid Umeå universitet
- Rektors delegationsordning
- Handläggningsordning för indragande av resurser för utbildning på forskarnivå
- Handläggningsordning för hantering av dubbel examen på forskarnivå vid Umeå universitet
- Handläggningsordning för hantering av gemensam examen på forskarnivå vid Umeå universitet

Dessa finns att ladda ned här:

<http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-forskarniva>

Fakultetens regler för forskarutbildning, samt blanketter för finansieringsplaner, ISP och tillgodoräknanden, finns att ladda ned här:

<https://www.aurora.umu.se/enheter/samfak/regler-och-riktlinjer/forskarutbildning>

Organisation av forskarutbildningen

Rektor fattar beslut om att inrätta ämnen på forskarutbildningsnivå vid Umeå universitet.

- Den samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå vid fakulteten.
- Dekan med ansvar för forskarutbildning har ansvar för handläggning och uppföljning av frågor rörande utbildning på forskarnivå vid fakulteten och ärenden bereds i fakultetens forskningskommitté.
- Prefekten har det övergripande ansvaret för den utbildning på forskarnivå som bedrivs vid institutionen. Vid varje institution ska finnas en ansvarig för utbildning på forskarnivå för varje forskarutbildningsämne, en eller flera examinatorer samt beredningsorgan för forskarutbildningsfrågor med uppdrag att bland annat bereda ansökningar om antagning till utbildningen. Beredningsorganet kan där så är ändamålsenligt utgöra en del av utbildningsutskott eller forskningsutskott. Doktoranderna vid institutionen ska vara representerade i beredningsorganet. Besluts-, ansvars- och arbetsfördelning mellan prefekt, ansvarig för utbildning på forskarnivå och beredningsorgan ska framgå av prefekts delegationsordning samt eventuella ytterligare styrdokument.

Fakultetsnämndens ansvar

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå vid fakulteten samt ska ha allmän tillsyn över denna utbildning med bland annat årlig uppföljning, vanligen senare del av vårtermin. Fakultetens forskningskommitté är beredande organ i frågor som rör utbildning på forskarnivå till fakultetsnämnd, dekan och/eller dekan med ansvar för forskarutbildning.

Allmän studieplan

Fakultetsnämnden ska besluta om fastställande och revidering av allmänna studieplaner för utbildning på forskarnivå.

Prefektens ansvar

Prefekt ansvarar för att lediga platser inom forskarutbildningen utlyses nationellt och om tillämpligt även internationellt och att annonsmanus fastställs i samråd med fakultetskansliet. Annonseringen sker alltid på svenska men får gärna även ske på engelska för att underlätta internationell rekrytering. Utlysning av lediga platser får inte begränsas till en intern utlysning riktade till personer med nära anknytning till den egna institutionen genom anställning, tidigare/pågående studier eller liknande.

Undantag till kravet på utannonsering finns i högskoleförordningen 7 kap. 37 §.

Personer som antagits till forskarutbildning med slutmålet licentiatexamen och som senare önskar fortsätta sina studier med målet doktorsexamen måste ansöka om detta i samband med att lediga platser utlyses i det givna ämnet.

Behörighet för utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden har såväl grundläggande som särskild behörighet. Behörighetskraven för ett givet forskarutbildningsämne anges i den allmänna studieplanen för ämnet, som fastställs av fakultetsnämnd.

Urval bland sökande till lediga platser inom utbildningen på forskarnivå ska göras med hänsyn till:

- Deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen,
- Tidigare studieresultat och
- Kvalitet på eventuell inlämnad forskningsskiss, i förekommande fall relaterad till institutionens forskningsprofiler

Följande bedömningsgrunder ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen:

- Skriftlig och muntlig kommunikativ förmåga
- Självständighet
- Kritisk förmåga
- Analytisk förmåga
- Prestationer inom givna tidsramar

En student med annan finansiering än anställning som doktorand får antas endast om hans eller hennes meritering bedöms vara minst jämförbar med meriteringen hos sökande som kommer ifråga för doktorandanställning.

Jämställdhet bland män och kvinnor ska eftersträvas vid urvalet bland de sökande.

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå

Beslut om antagning till licentiatexamen

Enligt Umeå universitets delegationsordning är det dekanen som fattar beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål och beslut får enligt antagningsordningen endast ske när den sökande skriftligen begär detta.

Beslut om antagning till doktorsexamen

Prefekten fattar beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål efter förslag från institutionens beredningsorgan för forskarutbildningsfrågor. Innan prefekten fattar beslut i ärendet ska dekan godkänna den finansiering av utbildningen som planeras.

Ansökan om tillgodoräknande av tidigare utbildning görs i samband med antagning och studietiden minskas med motsvarande tillgodoräknade poäng. Vid ansökan om tillgodoräknande av 60 högskolepoäng eller mer bereds ärendet av fakultetens forskningskommitté och beslut fattas av dekanen. Tillgodoräknade kurser anges i den individuella studieplanen och registreras i LADOK.

Fastställande av finansiering och finansieringsintyg

I Umeå universitets antagningsordning för utbildning på forskarnivå anges följande:

Utbildning på forskarnivå ska i första hand finansieras med **doktorandanställning** under hela studietiden (dvs motsvarande fyra års heltidsstudier för doktorsexamen, respektive två års heltidsstudier för licentiatexamen). Om en doktorand begär det, får anställningen avse arbete på deltid, dock lägst 50%.

Annan finansiering som är säkrad för hela studietiden (dvs motsvarande fyra års heltidsstudier för doktorsexamen, respektive två års heltidsstudier för licentiatexamen). En seriös prövning av finansieringen måste göras inför antagningen och underlaget ska dokumenteras och biläggas intyget över finansiering av utbildningen. I antagningsordning anges vidare att den person som har tillsvidareanställning (exempelvis universitetsadjunkter, yrkesverksamma läkare eller sjuksköterskor) ska kunna antas till utbildning på forskarnivå och inom anställningen bedriva utbildning på forskarnivå som kan slutföras inom åtta år. I de fall som en person antas till studier på forskarnivå och samtidigt är anställd av en annan arbetsgivare än Umeå universitet ska det upprättas ett avtal som klargör rätten för den anställde att bedriva forskarutbildning och hur finansiering regleras och säkerställs.

I undantagsfall, och endast om berörd dekan så tillåter, kan **skattefritt stipendium** användas som finansieringsform. Stipendium får användas som finansieringsform under maximalt två års heltidsstudier, därefter ska doktoranden anställas. I särskilda fall kan rektor besluta om undantag från denna två a rsgräns.

Dekan fastställer **finansieringsintyg** för hela den planerade utbildningen innan beslut om antagning till forskarutbildning fattas av prefekt. Mall för intyg över finansiering återfinns på webben: <https://www.aurora.umu.se/enheter/samfak/regler-och-riktlinjer/forskarutbildning>. Förändringar av doktorandens finansiering efter beslut om antagning ska föras in i doktorandens individuella studieplan.

I samband med fastställande av finansieringsplan fattar dekan beslut om eventuella avsteg från doktorandernas så kallade lönetrappa efter förslag från prefekten. Vid stipendiefinansiering ska stipendiebelopp och finansiering framgå av finansieringsplanen. Fakultetsnämnden har beslutat om de principer för lönetillägg som i förekommande fall kan tillämpas.

Handledning

Prefekten ska utse minst två handledare, varav en som huvudhandledare, i samband med att en doktorand påbörjar sin forskarutbildning. Prefekten ansvarar för att handledarna har handledningstid inlagd i sina respektive bemanningsplaner samt att minst en av handledarna för varje doktorand har genomgått den av Umeå universitet anordnade utbildningen för handledare eller har bedömts ha motsvarande kompetens eller styrkta motsvarande pedagogiska meriter från annat lärosäte. Det är önskvärt att handledare av båda könen handleder både män och kvinnor. Anlitad extern handledare ska avtal upprättas med handledarens heminstitution/motsvarande.

Doktorander antagna efter 2014-01-01 ska ha tillgång till en referensgrupp. Normalt ska minst en person utan anknytning till doktorandens forskningsprojekt ingå i referensgruppen. Referensgruppen ska träffa doktoranden vid minst ett formaliserat möte per år, i samband med uppföljningen av den individuella studieplanen. Detta möte ska dokumenteras och signeras av hela referensgruppen och doktoranden i ISP eller i särskilt protokoll.

Av högskoleförordningen framgår att en doktorand har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för utbildningen om 240 högskolepoäng, det vill säga fyra år för en heltidsdoktorand och en deltidsdoktorand i motsvarande omfattning, dock längst åtta år. Handledningen ska ges kontinuerligt, vara behovsanpassad och inplanerad i den individuella studieplanen.

I Regler för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet framgår bland annat:

- Att båda handledarna är disputerade och att minst en av handledarna ska vara minst docentkompetent, samt att minst en ska ha tillsvidareanställning som lärare vid Umeå universitet vid den institution där handledning sker.
- Att minst 100 klocktimmar per läsår och heltidsdoktorand ska fördelas mellan huvudhandledare och biträdande handledare. Doktorander med lägre anställningsgrad har rätt till motsvarande omfattning under maximalt 8 år, exempelvis har halvtidsdoktorand rätt till minst 50 klocktimmar per läsår.
- Att i handledningstiden inkluderas den tid som handledare och doktorand arbetar med doktorandens utbildning, t.ex. diskussion om arbetet och manus, experiment och utvecklingssamtal. I handledningstiden ingår även arbete med textgranskning, upprättande och uppföljning av individuell studieplan samt planering av seminarier och disputationer/licentiatseminarium.
- Ansvarsfördelningen vad gäller forskarhandledning mellan fakultetsnämnd, institution (prefekt), handledare och doktorand.

UMEÅ UNIVERSITET

Byte av handledare

Prefekten ansvarar för en skyndsamt genomförd och transparent beredning och beslut rörande en doktorands begäran om att få byta handledare. Vid byte av handledare ska avsedd universitetsgemensam blankett användas. Blanketten finns på webben: <https://www.aurora.umu.se/stod-och-service/blanketter-och-mallar/blanketter/utbildning-och-forskning>. Handledarbyte ska antecknas i den individuella studieplanen och registreras i LADOK.

Gemensamma doktorander

Frågor rörande ersättning för handledning med mera för doktorander med tvärvetenskapliga doktorandprojekt som spänner över olika institutioner och/eller fakulteter bör regleras i avtal. Rektor beslutar om universitetsövergripande samarbeten som leder till dubbel examen eller gemensam examen.

Forskarutbildningens genomförande

Forskarkurser

Vid fakulteten finns forskarkurser som erbjuds alla doktorander vid fakulteten. Även på universitetsnivå erbjuds forskarkurser som är öppna för samtliga fakulteters doktorander. Regler för behörighet och urval till de fakultetsgemensamma kurserna finns på webben: <https://www.aurora.umu.se/enheter/samfak/forskarutbildning/doktorandkurser>.

Kurser, handledning och seminarieverksamhet organiseras och genomförs på institutionsnivå.

Examinator

Betyg på kurser inom forskarutbildningen bestäms av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). Prefekten utser en eller flera examinatorer för de forskarutbildningskurser som ges vid den egna institutionen. En examinator inom forskarutbildningen ska i normalfallet ha lägst docentkompetens. Handläggningsordning för dokumentation av uppgifter i LADOK på forskarnivå vid Umeå universitet reglerar examinatorers roll och ansvar i denna arbetsprocess. Denna finns på webben: <http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-forskarniva>.

Upprättande och uppföljning av individuell studieplan

De nationella lärandemålen ska anpassas för varje enskild doktorand genom att formuleras som individuella lärandemål. De individuella lärandemålen ska utgå från varje doktorands förutsättningar och avhandlingsprojektets karaktär, samt dokumenteras i den individuella studieplanen.

I samband med antagning till forskarutbildning ska doktorandens individuella studieplan upprättas. Den individuella studieplanen ska undertecknas av doktoranden, huvudhandledaren, biträdande handledare och forskarutbildningsansvarig samt fastställas av prefekt. I prefektens uppdrag att fastställa de individuella studieplanerna ingår även rätten, att när så är motiverat, upprätta en enskild individuell studieplan eller göra ändringar i densamma.

Uppföljning och revidering av den individuella studieplanen ska därefter ske löpande under hela studietiden för att dokumentera vad doktorand och handledare planerat och genomfört. Den ska

UMEÅ UNIVERSITET

följas upp minst en gång per år, i samband med nytt kalenderår, av doktorand och handledare gemensamt och därefter granskas av forskarutbildningsansvarig och fastställas av prefekt. För doktorander som antagits efter 2014-01-01 genomför huvudhandledare, doktorand och referensgrupp en uppföljning av den individuella studieplanen minst en gång per år. Prefekt eller den det är delegerat till ansvarar för att datum för uppföljningen av den individuella studieplanen dokumenteras i Ladok på forskarnivå.

I de fall doktorand och handledare inte är överens om utformning av den individuella studieplanen fastställs den av prefekt efter beredning i aktuellt beredningsorgan. Är prefekt handledare fastställs den individuella studieplanen av vicedekan efter beredning i lämpligt organ.

Utöver den årliga, mer genomgripande, uppföljningen av den individuella studieplanen ansvarar handledaren för att efter samråd med doktoranden vid behov initiera ändringar i den individuella studieplanen. Vid en väsentlig avvikelse från planen som inte kan förklaras, ska en åtgärdsplan upprättas och följas upp under påföljande termin. Med åtgärdsplan avses en sammanställning av de åtgärder som universitetet vidtar för att hjälpa doktoranden att fullgöra sina åtaganden, det kan röra sig om att lägga in handledningstillfällen oftare, hjälpa doktoranden med att dela upp projektplanen i mindre arbetsblock för att underlätta uppföljning och ge samtalsstöd med flera åtgärder. Åtgärdsplanen skrivs in i den individuella studieplanen så snart den upprättats, vanligen i samband med ordinarie eller halvårsuppföljning.

Prefekten rapporterar årligen i samband med verksamhetsberättelsen till fakulteten bland annat om samtliga individuella studieplaner är uppföljda, redovisar avtal med externa handledare samt redovisar om alla doktorander har minst en utbildad forskarhandledare eller ej.

Tillgodoräknande

Ansökan om tillgodoräknande ska ske skriftligen på anvisad ansökningsblankett. Blanketten finns på webben: <https://www.aurora.umu.se/enheter/samfak/regler-och-riktlinjer/forskarutbildning>. Mottagaren vid universitetet ska ange dagen för ankomst på blanketten. Tillgodoräknande av kurser ska noteras och motiveras i den individuella studieplanen.

Varje tillgodoräknande som doktorand ansöker om ska göras efter en dokumenterad individuell prövning av doktorandens kunskaper och färdigheter i förhållande till den utbildning som doktoranden ansöker om att få tillgodoräkna sig. Ett schablonmässigt tillgodoräknande får inte göras.

Examinator beslutar skriftligen om tillgodoräknande utifrån det underlag som ansökan om tillgodoräknandet baseras på. Avslag ska motiveras och studenten ges en besvärshänvisning. Ansökan och beslutshandlingar ska diarieföras.

Beslut om tillgodoräknande kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Indragning av handledning och övriga resurser

Fråga om indragning av rätt till handledning och övriga resurser initieras av prefekt som ansöker hos dekan att få dra in resurser. Universitetets regler och handläggningsordning för detta finns på webben: <http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-forskarniva>.

Tid och plats för disputation

Doktoranden ska preliminärboka tid för disputation hos fakultetskansliet senast 12 veckor innan önskad disputationsdag, under terminstid. Doktoranden ansöker om tillstånd att disputeras senast 8 veckor före disputation genom att sända in "Blankett för anhållan att dekan fastställer tid och plats för disputation" till disputera@diarie.umu.se. När ansökan om disputation skickas ska doktoranden ha samtliga kurspoäng avklarade.

Tid och plats för licentiatseminarium

Prefekt fastställer tid och plats för licentiatseminariet, under terminstid, och lämnar uppgift om var licentiatuppsatsen anslås. När ansökan om tid för licentiatseminarium skickas ska doktoranden ha samtliga kurspoäng avklarade.

Förslag till betygsnämnd, ordförande och fakultetsopponent vid disputation och licentiatseminarium

Prefekten lämnar förslag till betygsnämnd, ordförande och fakultetsopponent senast 8 veckor före aktuellt datum för disputation. Prefekt/föreståndare ansvarar för att de uppgifter som anges i blanketten är korrekta (kontaktuppgifter, titel, avhandlingens titel mm). Förslag skickas till Kansliet för samhällsvetenskap som bereder ärendet inför dekanens beslutsmöte.

Bilaga 1

Behörighet och urval till de fakultetsgemensamma forskarutbildningskurserna:

Antagen och påbörjad forskarutbildning vid ansökningstidens utgång ger behörighet till kurserna (Forskarregistret i LADOK konsulteras)

I första hand antas forskarstuderande från den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet,

I andra hand antas forskarstuderande från övriga fakulteter vid Umeå universitet, i den ordning som ansökan inkommit.

I tredje hand antas forskarstuderande från andra lärosäten, i den ordning som ansökan inkommit.

Bilaga 2

Riktlinjer för fakultetsopponent, betygsnämnd och ordförande vid disputation och licentiatseminarium.

För såväl licentiatseminarier som disputationer gäller följande:

Dekan fattar beslut om betygsnämnd, ordförande och fakultetsopponent efter förslag från prefekt eller forskarutbildningsansvarig. Båda könen ska vara representerade bland betygsnämndens ledamöter, om inte synnerliga skäl föreligger. Fakultetsopponenten ska vara verksam vid ett annat lärosäte än Umeå universitet.

Licentiatuppsats

Dekan ska efter förslag från prefekt eller forskarutbildningsansvarig utse;

- En ordförande från institutionen, som i normalfallet inte ska vara handledaren.
- En fakultetsopponent som ska vara disputerad, eller att ordförande även agerar diskussionsledare. I det senare fallet ska ordförande inte vara verksam vid den institution där doktoranden varit verksam.
- En betygsnämnd med tre ledamöter. En utses bland lärare från aktuellt forskarutbildningsämne vid institutionen och två utses bland lärare från andra institutioner vid Umeå universitet eller från ett annat lärosäte. Betygsnämnd är beslutsför när samtliga ledamöter är närvarande

Ledamöterna i betygsnämnden ska vara disputerade. Handledare får inte ingå i betygsnämnden, men har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten. Opponenten har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten.

Doktorsavhandling

Dekan ska efter förslag från prefekt eller forskarutbildningsansvarig utse:

- En fakultetsopponent som i normalfallet ska vara minst docentkompetent.
- En betygsnämnd som i normalfallet består av tre eller fem ledamöter. En utses bland lärare från aktuellt forskarutbildningsämne vid institutionen, minst en utses bland lärare utanför ämnet och minst en utses bland lärare från ett annat lärosäte än Umeå universitet. Vid behov kan ersättare i betygsnämnden utses. Betygsnämnd är beslutsför när samtliga ledamöter är närvarande. När betygsnämnden består av fem ledamöter kan högst två personer utses bland lärare från aktuellt forskarutbildningsämne vid institutionen och minst en ska utses bland lärare från ett annat lärosäte än Umeå universitet.
- En ordförande från institutionen som i normalfallet inte ska vara handledaren.

Ledamöterna i betygsnämnden ska i normalfallet inneha minst docentkompetens. Handledare har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten. Betygsnämnden ska utse ordförande inom sig. Opponenten har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten.

Betygsnämndens beslut

Betygsnämnden ska besluta om betyget (godkänd eller underkänd) för licentiatuppsatsen respektive doktorsavhandlingen. Vid betygssättning ska hänsyn tas till innehållet i uppsatsen/avhandlingen och försvaret av densamma.